

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת חנוך דב מלביצקי

פ/25/4306

הצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון – מינוי דירקטורים מקרב עובדי החברה), התשפ"ד–2024

17 סעיף 17.1. בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה–1975¹ (להלן – החוק העיקרי), סעיף 17(א)(2) – יימחק.

18 סעיף 18.2. בסעיף 18 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "הוועדה לבדיקת מינויים תמסור לשרים את תוצאות בחינתה בתוך 30 ימים";

(2) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ו) על אף האמור בסעיף 21, הסתיימה תקופת כהונתו של נציג נבחר מקרב עובדי החברה ולא מונה במקומו נציג נבחר אחר, תוארך כהונתו עד למינוי נציג כאמור, ובלבד שלא עברו יותר משש שנים מיום תחילת מינויו."

דברי הסבר

מינוי דירקטורים מקרב העובדים מוסדר היום בפרק ב' בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה–1975 (להלן – החוק), ובתקנות החברות הממשלתיות (כללים לקביעת נציג נבחר מקרב עובדי החברה כדירקטור), התשל"ז–1977.

¹ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

בשנת 2009, נוסף סעיף 18ד לחוק שתכליתו הייתה ייעול הליכים למינוי דירקטורים מקרב העובדים בחברות הממשלתיות, תוך קביעת הוראות לפיהן יהיה על השרים, המוסמכים למנות דירקטורים בחברות הממשלתיות, לפעול במסגרת פרקי הזמן שנקבעו. נקבע כי לאחר שהתקיימו בחירות לקביעת הנציגים הנבחרים מקרב העובדים בחברה, על השרים להעביר לבדיקת הוועדה לבדיקת מינויים ברשות החברות הממשלתיות את עניינו של נציג נבחר או יותר המועמד לכהונת דירקטור בתוך 60 ימים מקבלת כל המידע הנדרש בעניינו. עוד נקבע כי על השרים לקבל החלטה בדבר מינוי לפי סעיף 18 לחוק בתוך 30 ימים מקבלת אישור הוועדה לבדיקת מינויים. החוק לא קצב את פרק הזמן בו על הוועדה לבדיקת מינויים לבחון את כשירותם והתאמתם של המועמדים לכהונת דירקטור.

לאחר קבלתו של סעיף 18ד לחוק, נראה כי, ככלל, השרים עומדים במסגרת הזמן החוקית שנקבעו, ואולם מינויים רבים מתעכבים בשלב עבודת הוועדה לבדיקת מינויים. כתוצאה מכך, לעיתים קרובות לא מתאפשר לשרים למנות דירקטורים מקרב עובדי החברה מיד עם סיום תקופת הכהונה של הדירקטורים הקודמים, ונרשמות תקופות ארוכות במהלכן דירקטוריונים של חברות ממשלתיות מתנהלות עם נציגות חסר מטעם העובדים או אף בהיעדר נציגות.

לפיכך, מוצע לקצוב לוועדה לבדיקת מינויים פרק זמן של 30 ימים להעברת ממצאיה לשרים.

כמו כן, מוצע לקבוע כי כל עוד לא ימונה דירקטור מקרב העובדים, תוארך תקופת כהונתו של הדירקטור מקרב העובדים שכהונתו הייתה אמורה להסתיים, ובלבד שהארכה לא תביא אותו לכהן למעלה משש שנים.

בנוסף, בשנים האחרונות החלה תופעה של הוצאת נציגי העובדים משיבות הדירקטוריונים של החברות הממשלתיות מדיונים בנושאים שונים בטענה שהם נגועים בניגוד עניינים בשל עצם היותם עובדים בחברה. תופעה זו הלכה למעשה פוגעת בעיקרון הנציגות שמבקש להבטיח שבדירקטוריון החברות הממשלתיות יהיו נציגים של סקטורים שונים ובהם נציגי העובדים.

לפיכך, מוצע לקבוע כי דירקטור מקרב העובדים לא ייתפס כמצוי בניגוד עניינים אך ורק בשל עצם מעמדו כעובד החברה. מובן שאין באמור כדי להטיל מגבלות על דירקטור זה הנובעות מניגוד עניינים אישי שעשויות לחול על כל חבר דירקטוריון.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

ג' באדר א' התשפ"ד (12.02.2024)

